

Tsjielp!!

Digitale nieuwsbrief van de
Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Editie mei 2020 – nr. 119

45
J
A
A
R

Blauwborst, boerenzwaluw, spreeuw...Volgt u de blog al van Jouke Altenburg op www.nvwc.nl/?

NVWC-activiteiten mei 2020

Helaas, ook in mei blijft onze agenda leeg. Maar je kunt nog steeds eigen waarnemingen en verhalen vermelden op onze website www.nvwc.nl/, graag!

t/m 05-05-2020

Veel oranjetipjes in Culemborg!

De oproep om oranjetipjes die je ziet door te geven op onze website is een succes! Tientallen mensen hebben het formulier al ingevuld en we hopen op nog meer meldingen. **T/m dinsdag 5 mei 2020** kun je ze nog doorgeven via [dit formulier](#). Het invullen kost minder dan 1 minuut.

Zo krijgen we een mooi overzicht van de verspreiding in en bij Culemborg. Op de foto links een vrouwtje (zonder oranje) en een mannetje (met oranje). De onderkant van de vleugels is bij beiden prachtig gemarmerd.

Dit is een initiatief van gemeente Culemborg en de NVWC.

Het ziet er naar uit dat 2020 een topjaar wordt voor deze vlinder, die je alleen in het voorjaar tegenkomt als vlinder. De rest van het jaar is de soort aanwezig als rups en het grootste deel als pop, maar dan zijn ze moeilijk te vinden.

[Lees hier](#) een bericht van De Vlinderstichting

18-05-2019

 18 mei sluitingsdatum inleveren kopij Hak-al

Nieuws uit de natuur (april)

Vogelcursus even gestaakt

Ook de vogelcursus ligt momenteel stil. Er zijn nieuwe data geprikt voor cursusavonden in juni en juli, hopelijk kunnen die doorgaan. Ondertussen houdt cursusleider Han Sloots de cursisten via mail op de hoogte van vogels die momenteel te horen en te zien zijn, zoals de fitis, tijtjaf, tuinfluiter, zwartkop, heggenmus en grasmus. Te midden van soms een kakofonie aan vogelzang is het prettig om je te kunnen concentreren op geluiden die daardoor inmiddels enigszins vertrouwd zijn.

Bijzondere opname van dassen met jongen!

Met de wildcamera van de zoogdierwerkgroep werd op 18 april een opname vastgelegd van dassen met jongen net buiten de burcht. Hier de [verrassende foto](#).

Zeldzame nachtvlinder in Tricht

Ook in april zijn weer op diverse plaatsen in ons gebied nachtvlindervallen gezet. In het begin van de maand waren het vooral nog voorjaarsuilen die gevangen werden en een enkele nunvlinder of dunvlerkspanner.

In het paasweekend waren het ook nog verschillende voorjaarsuilen, maar de kamperfoelie-uil en dennenuil werden ook al gezien.

Het derde weekend stond er veel wind, misschien was dat de reden dat niet veel vlinders in de val vlogen. De vangst varieerde van geen enkele vlinder tot een enkele voorjaarsuil, maar ook de eerste puta-uil liet zich zien.

Het laatste weekend van april hadden de vlinders er duidelijk meer zin in. De voorjaarsuilen waren nu in de minderheid en langzamerhand komen er steeds meer soorten tevoorschijn, zoals gewone worteluil, geogde worteluil, huisuil, brandvlerkvlinder en pauwoogpijlstaart.

Heel bijzonder was de vangst van een **gevlekte heispanner** in Tricht! Dit is een zeldzame vlinder die op de Rode Lijst staat en nog niet eerder is aangetroffen in ons werkgebied.

Nachtvlinderonderzoek met een LEDemmer

Bovengenoemde vlinders zijn gevangen met de traditionele nachtvlindervallen. Daarnaast wordt soms een LEDemmer geplaatst, ontwikkeld om het meetnet nachtvlinders uit te breiden. Zo'n emmer met LED-verlichting is energiezuinig en werkt op een powerbank. Hij kan ergens neergezet worden waar geen stroomvoorziening in de buurt is, brandt de hele nacht en gaat vanzelf aan en uit. De NVWC gaat ook onderzoek doen met deze emmer. [Hier meer](#) over dit onderwerp.

Monitoring libellen in Culemborg van start

Op 1 mei start het monitoren van libellen in heel Nederland. Dit wordt jaarlijks overal op dezelfde manier gedaan, zodat een goed beeld ontstaat hoe de libellen zich in Nederland ontwikkelen. [Hier meer](#) over het Meetnet libellen.

Ook in Culemborg e.o. worden bij mooi weer vaste routes gelopen in de Regulieren, de Zump, het Tichelterrein in Buren, Eva Lanxmeer en de Leidsche Hoeven. De gegevens worden via het Meetnet doorgestuurd naar De Vlinderstichting. In april zijn, gelokt door het mooie weer, ook al verschillende libellen gezien, zoals vuurjuffer, glassnijder en smaragdlibbel. Door twee droge zomers op rij zijn er minder libellen, [zie hier](#) een kort verslag en het recent verschenen jaarverslag van 2019.

Bruine winterjuffers al vroeg actief

In het Tichelterrein in Buren waren de mannetjes van de bruine winterjuffer begin april al weer ruzie aan het maken bij de rand van het water. [Hier een foto](#).

Nieuws van het bestuur

Geheel in Coronasfeer vergaderde het bestuur in april vanuit huis.

Eerstvolgende bestuursvergadering op donderdag 28 mei

Activiteiten en berichten van anderen

Gemeente Culemborg: Denk mee over meer biodiversiteit in Culemborg

Gemeente Culemborg heeft inwoners uitgenodigd mee te denken over meer biodiversiteit in de stad. Biodiversiteit gaat over de afwisseling aan plant- en diersoorten die leven op aarde. Door de coronamaatregelen ging de bijeenkomst niet door, maar u kunt nu online uw ideeën en opmerkingen doorgeven. Op een kaart die gemaakt is door Bureau Waardenburg is een onderverdeling van Culemborg gemaakt in 11 deelgebieden. Per gebied krijgt u informatie over de bijzondere natuurwaarden in dat gebied. Zie www.culemborg.nl/biodiversiteit. Heeft u zelf ideeën of opmerkingen, geef ze door op het bijgevoegde formulier.

Dit kan nog tot zondag 3 mei.

De Vlinderstichting: 15-17 mei telweekend argusvlinder

De laatste 25 jaar is de stand van de argusvlinder in ons land met maar liefst 98% gekelderde, zo weten we uit het meetnet dagvlinders. Daarom houden De Vlinderstichting en Waarneming.nl voor de 6e keer het Telweekend Argusvlinder. Overall in het land brengen we in kaart of de argusvlinder nog aanwezig is. De resultaten gebruiken we voor de bescherming. Doet u mee? [Hier meer](#).

Zoogdiervereniging: 23-24 mei Vleermuistuintelling

Met dit weekend wil de Zoogdiervereniging de aanwezigheid van vleermuizen in tuinen en de bebouwde omgeving onder de aandacht brengen en daarover zoveel mogelijk gegevens verzamelen. Doe je mee?

Vanaf zonsondergang ga je in de tuin zitten en tot het donker is kijken of je in of boven je tuin vliegende vleermuizen ziet. [Hier meer](#).

Vogelbescherming Nederland:

- Les 3 en 4 van de cursus "Beter vogels fotograferen".

[Les 3](#): Vogels gedragen zich altijd.

Vogels zijn fascinerend omdat ze kunnen vliegen, zingen en vaak kleurrijk zijn. Minstens zo interessant is hun gedrag, een uitdaging om dat vast te leggen.

[Les 4](#): De vogel gaat altijd voor.

U staat versteld van de aantallen en soorten vogels dicht bij huis, maar laat het belang van de vogel altijd voorop staan en verstoort ze niet.

Eerdere lessen gemist? Hier [les 1](#) en [les 2](#).

- Neem een kijkje in de nesten bij "Beleef de Lente".

Laatste nieuws: Alle jonge ooievaars en jonge slechtvalken uit het ei, veelbelovend bezoek bij gekraagde roodstaart, marter slaat toe bij kauwen en 3^e ei bij kerkuilen.

NIEUWSBERICHTEN

Liniepont: t/m 12 juni wordt er niet gevaren

Mogelijk gaat de Liniepont weer dagelijks varen v.a. 13 juni. [Hier meer](#).

Stroomhuis Neerijnen: Lift wordt geïnstalleerd

Ook in het Stroomhuis liggen de activiteiten stil, maar achter de schermen wordt hard gewerkt aan een lift, waardoor het gebouw voor iedereen toegankelijk wordt. [Zie hier](#).

Nationale bijentelling: uitslag bijentelling 2020

Record aantal tellers en bijen! Hier de top tien:

1) Honingbij (54.530)	6) Aardhommel of veldhommel (7.544)
2) Rosse Metselbij (20.329)	7) Akkerhommel (7.133)
3) Sachembij (13.502)	8) Grote Narcisvlieg (6.583)
4) Bijvlieg (9.219)	9) Hommelbijvlieg (5.576)
5) Gehoornde metselbij (8.251)	10) Tuinhommel (5.218)

Stichting Bijenvrienden en de Bijenstichting: 20 mei World Bee Day

World Bee Day is wereldwijd uitgeroepen door de Verenigde Naties om aandacht te vragen voor het belang van bijen. [Hier meer](#).

Natuurmonumenten: Ontvang de gratis actiekraant

Help jij de dieren en planten in jouw tuin? Vraag de [gratis actiekraant](#) aan! Laat de natuur groeien. Begin in je eigen tuin of buurt, geef dieren en planten de ruimte.

Staatsbosbeheer: Meld je aan voor de nieuwsbrief

Met "Bericht van de boswachter", de gratis nieuwsbrief, krijg je iedere maand een mail vol natuurweetjes, buitentips en winacties. [Hier meer](#) en aanmelden.

RAVON: Download hier "Kijk op Exoten" nr. 30

Met o.a.: beverrat al zes jaar tot de landsgrens teruggedrongen. Gerichter en effectiever vangen door inzet van de "smart" vangkooi.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Zoogdiervereniging: Herken jij de roofdieren van Nederland?

Roofdieren zijn spannend, intrigerend en ontzettend lastig om te zien. En zelfs wanneer je een roofdier ziet, weet je dan precies op welk detail je moet letten om te weten welke soort het is? Test je kennis over uiterlijk van roofdieren in [de online quiz!](#)

SOVON:

- resultaten van 5 jaar Jaarrond Tuintelling.

Een gebied van elf keer de Oostvaardersplassen: dat zijn de Nederlandse tuinen. De Jaarrond Tuintelling probeert in kaart te brengen welke soorten daar leven, in welke aantallen en hoe ze zich bewegen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de koolmees, kleine vos, egel en bruine kikker. Deze monitoring is noodzakelijk om goede bescherming voor al deze soorten van de grond te krijgen. [Hier resultaten](#) vanaf de start in 2015.

- Online workshop vogelzang: lastige duo's.

Begin mei, het vogelkoor is losgebarsten.

Volg de [livestream](#) op het YouTube-kanaal en leer de lastige vogelgeluiden van dit moment herkennen. Zwartkop of toch een tuinfluiter? Spotvogel of bosrietzanger?

Nature Today:

- Tijd voor de tuin.

Tijd over omdat je aan huis bent gekluisterd? Wil je toch iets actiefs doen en tegelijkertijd de natuur een handje helpen? Verwijder dan planten uit je tuin en vijver die schadelijk kunnen zijn voor de natuur. [In dit bericht](#) staat een aantal invasieve exoten en je krijgt tips over hoe je die het best kunt verwijderen.

- Start van vier lentes in beeld, hoe vroeg is 2020?

Nederland is groen gekleurd. Met de foto's en video's, gemaakt met de GrowApp kunnen we de groei- en bloeiontwikkeling van vier lentes in beeld brengen. De natuur begon in 2020 recordvroeg. [Beoordeel zelf](#) de verschillen tussen de stand van de lente begin april in 2017, 2018, 2019 en 2020.

- Volg het dagelijkse natuurjournaal op [Nature Today](#).

In het [natuurjournaal van 1 mei 2020](#): Broedende vogels en bloeiende boterbloemen. "In mei leggen alle vogels een ei", maar de meeste vogels hebben al eieren gelegd!

Activiteiten en berichten van anderen VOOR DE JEUGD

IVN: Iedere dag van de natuur genieten

Ook bij de IVN zijn er nog geen activiteiten, maar volg je al "[Groen om te doen?](#)"

Hieronder wat voorbeelden van tips via Facebook in de maanden maart/april.

[Broeikasje](#).

Wist je dat je heel makkelijk zelf een broeikasje kunt maken? Hang 'm op voor het raam en verwonder je over de plantjes die in rap tempo groeien! Je hebt nodig: plastic mapje, droge bruine bonen, watten, plakband, water en een schoteltje.

[Vogels leren herkennen](#) of [bijen herkennen](#).

Weet jij welke vogels er allemaal bij jou in de buurt rondvliegen? En hoe hou je bijen, wespen en zweefvliegen uit elkaar? Met deze tips lukt het.

[Zaaipotjes maken](#).

Met lege toiletrollen kun je zaaipotjes maken. En je hoeft ze niet eens te verpoten, ze kunnen met toiletrol en al de grond in!

[Tegel eruit, planten erin](#).

Vergroen je tuin door één tegel eruit te halen en er bloemzaad in te planten.

Hartstikke fijn voor de wilde bij!

[Dieren, planten en paddenstoelen herkennen](#) met Obsidentify.

Met de Obsidentify app vind je de naam van dieren en planten in jouw omgeving.

[Kikkerdrilbak maken](#).

De slotjes zitten nu bomvol kikkerdril. In één eiklomp kunnen wel 600 tot 4000 eieren zitten. Het is leuk voor kinderen om kikkerdril te zien opgroeien tot kikkertjes. Met de tips uit het filmpje wordt het een succes.

[Moederdagcadeau](#): Zaaipapier maken in hartjesvorm.

Bodemdierendagen: [In eigen tuin bodemdierpjes zoeken](#).

Met de speciale [Bodemdieren-zoekkaart](#) kun je elke dag op safari in je eigen achtertuin, op je balkon of in een bak. Bodemdieren weten met oude bladeren of ziekteverwekkers wel raad, en dat is niet het enige waarvoor ze onmisbaar zijn.

Wil je meer weten over de onbekende schatten onder onze voeten? Dan kun je het boekje [Ondersteboven, van bijzondere bodemdieren](#) aanvragen. Gratis, zolang de voorraad strekt. Graaf verder op [bodemdierendagen.nl](#).

Activiteiten en berichten van anderen VOOR DE JEUGD (vervolg)

Geldersch Landschap & Kasteelen: De tofste thuisopdrachten voor kinderen
GLK helpt ouders, want met [deze opdrachten](#) zijn kinderen uren zoet en ze leren er ook nog van! De benodigde spullen heeft iedereen vast wel ergens in huis liggen.

Staatsbosbeheer (tijdelijk): Wekelijkse special met tuinopdrachten

Tijdelijk wekelijks een nieuwsbriefspecial voor kinderen in het basisonderwijs. Met gratis doe-opdrachten voor in de tuin. [Hier aanmelden](#).

Vogelbescherming Nederland: Vogelweetjes

Hoe vliegen vogels eigenlijk? Hoe oud wordt een vogel? Herkennen ouders en jongen elkaar later nog? Antwoord op deze en nog veel meer vragen [vind je hier](#).

Nederland zoemt: bijengame

Op de website vind je een [bijengame](#) voor kinderen van de basisschool. Pak de stuifmeelkorrels, ontwijk het gevaar en bestuif de bloem.

Colofon

Verschijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. de zomermaanden en wordt verzonden aan ruim 475 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Jouke Altenburg (blauwborst, smaragdlibel, boerenzwaluwen, huismus), Kars Veling (oranjetipje man en 2x vrouw, collage biodiversiteit, argusvlinder, rosse metselbij, bruine kikkers), Gerrit Jan Klop (zwartkop, bosrietzanger), Rosina Verweij (gekleurde heispanner), Johan de Kruif (bestuursvergadering online, ooievaar, hermelijn), Gijsje van Ingen (Liniepont), Wikipedia (Japanse duizendknoop, kruipende boterbloem), IVN (#groenomtedoen), Annemiek Fleeer (winterkoninkje), Hans Kunstman (zadelzwam), Cees van Appeldoorn (bosuiltje wegen).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.

